

ACC. N:R. 2507

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: SKÅNE Upptecknat av: Ernst Andersson
Härad: FROSTA Adress: _____
Socken: HARLÖSA Berättat av: Blenda Andersson
Uppteckningsår: 1929 Född år 1878 i Örkened

Uppteckningen rör Se REG. Sid.

Skriv endast på denna sida!

Sid 14.

Landskap:

Skåne

LUNDS UNIVERSITET

FOLKMINNESARKIV

Socken:

Örkened

Fullständigt namn:

Blenda Andersson

Född den 26 febr. år 1878 på

Böglarehult
(gård eller by)

i

Örkened

(socken och landskap)

Yrke:

nyjälkerska

Bisyssla:

Bosatt å följande platser:

H. Markie 1895- Anderslöv, Billaberga omkr 1908

(socken, landskap, tid)

Kvidinge omkr. 1912, Höör 1914-16, Pögnarp 1917, Ötöfta 1922-1924 (?)

Häshult 1926-28, Hartöa 1928-

Bor nu

Faders namn:

Olof Ljunggren
(gård eller by jämte postadress)

född 1850

Moderns namn:

Kjersti

född 1854

Sedan huru länge är släkten känd: a) fädernet?

b) mödernet?

Närmare upplysningar om släkten:

Ha varit bosatt i Örkened

(t. ex. inflyttning, yrken m. m.)

Sagesmannens barndom:

(el. upptecknarens)

skolgång

: 87 dagar

(sysselsättning, syskon)

Läsning:

(böcker, tidningar m. m.)

Resor:

Har sagesmannen sina hägkomster efter vissa personer? Vilka?

(el. upptecknaren)

Deltagande i föreningslivet:

Förtroendeuppdrag:

Övriga upplysningar:

Död den

(år och dag)

Dessa uppgifter ha insänts av:

Ant. av

E. Gust. Andersson

(namn och fullständig adress)

år 1930

Flymige

Skogsruvan

När jag liten såg jag
skansruvan juladagsmorgon, en gång när vi
höjde till julottan. Det var i Lönsboda
i Örkeneads församling. Hon följde oss västan
hela vägen till kyrkan och grnade hela
tiden. Det var mörkt så jag kunde
inte se riktigt hur hon såg ut,
men hon liknade ett bakdrag på
pyggar.

Skogsruvan

I Månstorps gavlar ha trollen bott.

I Månstorps gavlar
har trollen bott. Där finns underjordiska
gångar. Man kan gå långt nere i jorden
ända tills man kommer till en järngrind.

I Månstorps gavlar ha
trollen bott.

När man retar Soanisse.

När man retar Soanisse

Hos Håkan Håkansson

i Flyboda, Örkareds socken, brukar man
varje julafton sätta ut gröt och mjölk
till Goa-Nisse. Men en gång tog drängen
och frände fatet. När Goa-Nisse fick
se det tomma fatet säges han ha
sagt: "Tomma skålar och tomma
fat; det skall inte fan dra till dej!"
och allt som han dragit till stället,
tog han nu och drog tillbaka igen och
mer till.

Brandvarsel

När hunden ljuter,
väntar det eldsvåda.

Brandvarsel.

Person med övernaturlig förmåga

Min far hade en gris.
Som snart var slaktefärdig. En man, som
var arg på honom, sa' då, att han skulle
göra så, att grisen skulle dö. Men när far
såg att grisen började bli dålig, tog han
och stack ihjäl grisen.

Min mor sa', att hon nog skulle
fa reda på, om det var han som gjort
grisen dålig. Hon tog och plockade nio
sorters kvistar och stekte på järnet.
Allt efter som fetten rann ut frät,
bildades en hårtoko på pannan och mannen
måste komma dit och lerkämma..

Person med övernaturlig för-

måga

Häxa sjukdom på djuren

Har man manar fram troll-

karlen

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

2507

nyföddas Ernst Jansson
hvar af Blenda Jansson
född 1878 i Öknes

6

Skane

Frista

Narlösa

avgift 1929

Frimurare.

Frimurare.

När frimurarna blev
inbjudna invigdes de till him. Hm kom
då och tog dem. Då fick de också reda på,
när de skulle dö.

Skorarr.

Min far talade om
att när han var dräng, var det en tös, som
var mara. I drängkammaren var ett
hål i taket, som hon brukade gå in genom.
En natt så en dräng, att han skulle
fånga maran. Gustonden lovade honom
tio riksdaler, om han kunde det.
Drängen tog då och satte en kork i
hålet i taket. På morgonen satt en
fin och vacker flicka vid hans säng.

För att skydda sig för
maran ska man sätta tofflorna bakvänt
ifrån sig vid sängen. Då blir maran förvillad

Maran

Maran som kom in genom hålet
i taket

Skjddsmedel mot maran

Mannen som var varulv

Jag tjänste i Anders-
lös hos en husbonde som var varulv.
En dag ^{sa} han till kvinnan: "Om där kommer
en stor, rätli' kong, så stick inte utan
bara slå. Han var ~~gj~~ rätt och jämt gången
bort, då där kom en stor hermd på tes-
ken, med det fjärde i "väret". Hon tänkte
på vad mannen sagt och stack inte utan
bara slog. När mannen kom tillbaka igen,
sa han ingenting. "Det är farli't, va' du
är riven i synen," sa kvinnan, du är ju
en varulv." Sen tacka' han henne för
att hon fräst honom.

Mannen som var varulv.

Hintze som slaktade folk

Min far tale' om att
i Kristianstad hade en som hette Hintze
ett slakteri och han slakta folk.

Hintze som slaktade folk.

Stensättning vid plats för mord.

På Svenstorps ägor
(i närheten av Örtofta) finns på en backe
en stensättning, som utmärker att
flera människor mördats där.

Stensättning vid plats för mord

Visan om "Pigan som trampade på brödet."

Visan om Pigan som
trampade på brödet.

Det haver hänt vid Peene strand,
i Pommern, det tyska land,
skall saken vara händt*.
En fattig bonde bodde där
och barn han hade många,
som gjorde honom stort besvär.
Om bröd han nödges gånga.
Den äldsta dottern av sin far
samt mor och syster avsked tar
och ger sig ut att tjäna.

* eller" är denna saken händt.

Tit fadder pigan bjuden blev,
hon därför väl sig prydd,
gav Gud och dygden skiljebrev
och högnodsanden lyöte.

Dess fru gav henne toemre bröd
att ge sin mor, som led stor nöd
och sådan hjälp behöfde.

När hon ett stycke hade gått
och hvarsen brödet burit,
sin frus barmhärtighet försmått,
på modern häftigt svurit,
kom hon då vägen ören var,
märk, vad för medel hon då tar
att röda skorna spara.

Här fanns ej sten, här fanns ej spång,
på den hon kunde kliva.
Gå tving blev vägen allt för lång.

Hon vill ej smutsig bliva.
Ty lägger hon de bröden på,
på dem hon kunde forskott gå.
Men hämmen resan stäcke.

— — — — —
— — — — —

Häva bort smöret.

Häva bort smöret

Min far köpte en
gång smör^{en} karing, som kunde ta bort
smör från folk, när de kånade. För att
pröva, om smöret var riktigt, tog min far en kniv och höll den över elden
och gjorde sin en kors över smöret.
Smörstycket blev då en enda blodklump.
Det är levande panning. Jag såg det själv.
Jag var då tio år.

Folkminnen upptecknade efter Blenda Andersson, Hålsöa.
Innehållsförteckning.

Stogsmannan

I Månstorps gårdar ha hollen bott

När man petar Goanisse

Brandvarsel

Person med övernaturlig förmåga

Primmurare

Karan

Karman som var varulv

Härte som slaktade folk

Stensättning vid plats för mord

Visan om "Pigan som kämpade på brödet"

Hålsöa bort somnoret.